

به نام خدا

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۶)
بررسی تبصره «۱۶» و
اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	تبصره‌ها
۲	بخش اول - تبصره «۱۶» لایحه بودجه سال ۱۳۸۶
۴	بخش دوم - بررسی بندهایی از تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۵
۶	اعتبارات هزینه‌ای
۱۰	وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶
۱۴	درآمدها

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۶) بررسی تبصره «۱۶» و اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مقدمه

گزارش حاضر به بررسی تبصره‌ها، درآمدها، اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پرداخته است. در این بررسی تلاش شده است با رویکردی تحلیلی نقاط قوت و ضعف اجزای هر یک از این بخش‌ها روشن و پیشنهادهایی ارائه شود. سنجه و شاخص این بررسی هم‌پیوندی با اسناد توسعه بالادستی است که در متن خود روشی ترکیبی یعنی عملیاتی و افزایشی در بودجه‌ریزی را دنبال می‌کند. بنابراین در بررسی‌های این گزارش، قوانین بودجه ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ نیز مورد استفاده قرار گرفته است.

تبصره‌ها

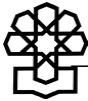
از میان تبصره‌های این لایحه، صرف‌نظر از این‌که برخی از تبصره‌ها جنبه عام دارند. تبصره «۱۶» خاص دستگاه‌های فرهنگی است. از بندهای هفتگانه این تبصره فقط بندهای «ج» و «و» به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مربوط می‌شود. با توجه به تغییراتی که در تبصره «۱۶» پیشنهاد شده، بررسی این تبصره در دو بخش صورت می‌پذیرد. بخش اول به بررسی بندهای مذکور می‌پردازد و بخش دوم بندهایی از تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۵ را بررسی خواهد کرد.

بخش اول - تبصره «۱۶» لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

• بند «ج»

«دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه ... می‌توانند به‌منظور تعظیم و تکریم ایثارگران و ترویج فرهنگ شهادت از اعتبارات خود هزینه نمایند. هزینه از محل این بند بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و سایر قوانین عمومی دولت و با رعایت قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند، انجام می‌گیرد».

همان‌طور که ملاحظه می‌شود این بند یک بند تجویزی است و به دستگاه‌های اجرائی، مجوز هزینه کردن از محل اعتبارات دستگاه‌ها جهت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت را داده است. در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ این بند با عنوان بند «و» تبصره «۱۶» آورده شده است. تنها تغییر این بند در لایحه پیشنهادی ۱۳۸۶، متوجه انتهای آن می‌باشد که موضوع این بند را از رعایت قانون محاسبات عمومی مستثنا کرده است. در بند «ج» میزان و نوع اعتبارات مشخص نشده است و دستگاه‌های اجرائی موضوع این بند فقط در حوزه کارکنان سازمانی خود می‌توانند از اعتبارات این بند هزینه نمایند یا گستره آن جامعه را نیز شامل می‌شود. از همه مهم‌تر، مستثنا کردن موضوع این بند از شمول قانون محاسبات عمومی کشور و سایر قوانین عمومی دولت محل اشکال است.

پیشنهادها

۱. با توجه به این که در ماده (۳) آیین نامه اجرائی بند «ی» ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم توسعه به ترویج فرهنگ ایثار و شهادت از محل ۰/۵ درصد موضوع بند مذکور تأکید شده است پیشنهاد می گردد سهم هزینه دستگاهها از این محل مشخص گردد.
۲. قسمت آخر بند «ج» یعنی از عبارت «هزینه از محل این بند بدون الزام به قانون محاسبات عمومی کشور ... انجام می گیرد»، حذف گردد تا مراتب نظارت توسط دستگاههای نظارتی به ویژه مجلس شورای اسلامی به درستی اعمال شود.

• بند «و»

«در اجرای بند (م) ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم توسعه ... به کلیه دستگاههای ملی و استانی موضوع ماده (۱۶۰) قانون مزبور و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و مؤسسات و شرکتهای وابسته و تابع آنها که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی کشور استفاده می نمایند، اجازه داده می شود امکانات و فضاهای مناسب خود را برای اجرای برنامه های هنری، فرهنگی و ورزشی به قیمت تمام شده به صورت اجاره در اختیار بخش غیردولتی متقاضی قرار دهند و وجوه دریافتی از این محل به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۳۰۳۰۱ قسمت سوم این قانون واریز نمایند».

این بند همان بند «ک» تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۵ است. با این تفاوت که در آخر بند «ک» آمده بود: «آیین نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف سه ماه از تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در دستگاههای ذی ربط به تصویب هیأت وزیران می رسد». آیین نامه مذکور نه تنها تاکنون به تصویب

نرسیده، بلکه قسمت اخیر یعنی تکلیف به تهیه آیین نامه اجرائی نیز از بند «و» تبصره «۱۶» لایحه بودجه ۱۳۸۶ حذف شده است. حذف این قسمت به منزله بی نیازی به آیین نامه اجرائی دولت می باشد، با توجه به روشن نبودن محدوده و نحوه عمل این بند به وسیله قانونگذار، مکلف نمودن دولت به تهیه چنین آیین نامه ای ضروری است تا دولت به عنوان قوه ای که در مقام اجرا به سازوکارهای اجرائی و نیز مشکلات و چالش های پیش رو شناخت بیشتری دارد مقررات لازم را وضع نماید.

پیشنهادها

۱. قسمت آخر بند «ک» تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۵ به انتهای بند «و» تبصره «۱۶» لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ اضافه شود.
۲. چنانچه آیین نامه اجرائی بند «م» ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم به تصویب هیأت وزیران برسد ضرورتی به ذکر تصویب آیین نامه اجرائی در قانون بودجه سنواتی نخواهد بود.

بخش دوم - بررسی بندهایی از تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۸۵**• بند «ج»**

«به منظور تقویت و جریان سازی تولید فیلم های ارزشی حداقل سی درصد (۳۰٪) از اعتبار برنامه ۳۰۲۵۷ از ردیف ۱۱۴۰۰۰ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای کمک به تولید فیلم های عظیم و نمونه با استانداردهای روز دنیا و استفاده از تمهیدات هنری پیشرفته اختصاص می یابد».

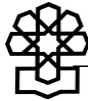
در قانون بودجه سال ۱۳۸۴ اعتبار در نظر گرفته شده برای این موضوع در برنامه ۳۰۲۱۱ (کمک‌های فنی و اعتباری به بخش خصوصی و تعاونی) پیش‌بینی شده بود. این پیش‌بینی رقمی بالغ بر ۷۴۷۰۰ میلیون ریال را دربرمی‌گرفت. اعتبار این بند در سال ۱۳۸۵ از برنامه ۳۰۲۵۷ یعنی برنامه «حمایت و گسترش سینمای ملی» برابر با ۶۲۸۶۰ میلیون ریال بوده که نسبت به سال ۱۳۸۴ رقمی بالغ بر ۱۱۸۴۰ میلیون ریال کاهش داشته است.

حال به نظر می‌رسد حذف کامل این بند در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ اهداف برنامه چهارم به خصوص مفاد ماده (۱۰۴) این برنامه را تأمین نمی‌کند.

● بند «ن»

«به منظور ساماندهی و توزیع عادلانه کمک‌های اختصاص یافته به تشکل‌ها و مراکز فرهنگی و قرآنی غیردولتی، اعتبار ردیف متفرقه ۵۰۳۷۸۴، جدول شماره ۱۲ (بند «۲») کمک به نهادها و مراکز فرهنگی دینی) و ردیف ۱۱۴۰۰۰، برنامه شماره ۳۰۲۶۰ (برنامه حمایت و هدایت فعالیت‌های فرهنگی و دینی) و ردیف ۱۰۱۰۱۶، برنامه ۳۰۲۵۲ برنامه حمایت از تشکل‌ها و مشارکتهای اجتماعی جوانان و زنان، زیر نظر کمیته‌ای متشکل از نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان ملی جوانان و یک نفر از اعضای کمیسیون فرهنگی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر براساس عملکرد و برنامه آنان توزیع خواهد شد».

براساس ردیف متفرقه ۵۰۳۷۸۴ - کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی، جدول ۱۲

بند «۲» با عنوان کمک به نهادها و مراکز فرهنگی و هنری مبلغ ۷۳۶۰۰ میلیون ریال، ردیف ۱۱۴۰۰۰ برنامه ۳۰۲۶۰ - برنامه حمایت و هدایت فعالیت‌های فرهنگی - دینی مبلغ ۱۷۳۳۰۷ میلیون ریال و ردیف ۱۰۱۰۱۶ برنامه ۳۰۲۵۲ - برنامه حمایت از تشکل‌ها و مشارکتهای اجتماعی جوانان و زنان مبلغ ۳۱۵۰۰ میلیون ریال در قانون بودجه ۱۳۸۵ پیش‌بینی شده است. جمع کل مبالغ ۳ برنامه مذکور برابر با ۲۷۸۴۰۷ میلیون ریال می‌باشد.

ارائه این بند در قانون بودجه ۱۳۸۵، شاید یکی از مترقی‌ترین بندهای مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. ساماندهی اعطای کمک‌های فوق به تشکل‌های غیردولتی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر دارد تا هم از رانت‌خواری جلوگیری شود و هم از سوی دیگر، کمک‌های مربوط در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ شفاف شده و سبب توسعه و تعالی تشکل‌های غیردولتی گردد. حذف این بند هماهنگ با الزامات بودجه‌ریزی عملیاتی موضوع ماده (۱۳۸) قانون برنامه چهارم توسعه جهت شفاف‌سازی، ساماندهی و توزیع عادلانه کمک‌ها (اعتبارات) نیست.

اعتبارات هزینه‌ای

اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ ذیل یک ردیف مستقل ۱۱۴۰۰۰ با ۲۲ برنامه اصلی و یک برنامه متفرقه (۵۰۳۸۳۵ - نوسازی و تجهیز کتابخانه‌های عمومی) آمده است. نظر به این‌که اعتبارات این دستگاه در لایحه بودجه ۱۳۸۶ در ۳ ردیف مستقل ۱۱۴۰۰۰، ۱۱۴۰۴۶ و ۲۴۱۱۴۰۱۶ برنامه (بدون هیچ برنامه و ردیف متفرقه‌ای) پیش‌بینی شده جدول و نکات زیر قابل تأمل است:

جدول ۱. اعتبارات هزینه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	عنوان	برآورد ۱۳۸۶		مصوب ۱۳۸۵	
		اعتبار هزینه‌ای	درصد رشد نسبت به بودجه ۱۳۸۵	اعتبار هزینه‌ای	درصد رشد نسبت به بودجه ۱۳۸۴
۱۱۱۴۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۹۳۷,۰۱۰	-۱۰۰	۱۹۴۶,۰۰۰	۱۷/۳
۱۱۴۰۱۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - نهاد کتابخانه‌های عمومی	۱۹۰,۸۰۰	.	.	.
۱۱۴۰۴۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - یارانه کاغذ چاپ و مطبوعات و حمایت از نشر	۱۴۰,۱۳۳۵	.	.	.
مجموع اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی		۲,۵۲۹,۱۴۵	۲۹/۹	۱۹,۴۶۰,۰۰۰	۱۷/۳

۱. در نگاه اول به نظر می‌رسد که بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به میزان صد درصد کاهش داشته است هر چند این میزان کاهش در ردیف ۱۱۴۰۰۰ که تنها ردیف مستقل این وزارتخانه در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ بوده، دیده می‌شود. از طرف دیگر ردیف‌های ۱۱۴۰۱۶ و ۱۱۴۰۴۶ در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ به این وزارتخانه اضافه شده‌اند که این خود نشان می‌دهد بودجه جاری این دستگاه نه تنها کاهش نداشته بلکه نسبت به بودجه سال ۱۳۸۵ به میزان ۳۱/۸۱ درصد نیز رشد دارد. یادآور می‌شود در قانون بودجه ۱۳۸۵ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای یک ردیف مستقل با ۲۲ برنامه اصلی و یک برنامه متفرقه بوده است در حالی که در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ برای این وزارتخانه سه ردیف مستقل با ۲۴ برنامه (بدون

هیچ برنامه و ردیف متفرقه‌ای) پیش‌بینی شده است. حذف برنامه متفرقه و پیش‌بینی دو ردیف مستقل در لایحه از نقاط مثبت این لایحه محسوب می‌شود؛ زیرا وجود برنامه یا ردیف‌های متفرقه از یکسو حکایت از عدم توانایی دولت در پیش‌بینی برنامه بودجه‌ریزی عملیاتی دارد و از سوی دیگر میزان و حیطه نظارت دولت و مجلس را محدود می‌سازد و در نتیجه نمی‌توان برنامه‌های بودجه‌ای را رصد نمود و کارایی و اثربخشی آن‌ها را سنجش کرد.

۲. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ برنامه‌های ۳۰۲۴۰ (برنامه توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی، ۳۰۲۵۱ (برنامه حمایت از پژوهش‌های فرهنگی غیردولتی) و ۳۰۲۶۶ (برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی) حذف شده‌اند. اما در مقابل برنامه ۳۰۲۶۶ (برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی) به‌صورت یک ردیف مستقل با عنوان ۱۱۴۰۱۶ تحت عنوان (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور) با دو برنامه ۳۰۲۶۶ (برنامه گسترش و بهسازی کتابخانه‌های عمومی کشور) و ۳۰۲۷۴ (برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات اضافه شده‌اند. اعتبارات برنامه‌های ۳۰۲۳۹ (برنامه توسعه و نشر و ترویج کتابخوانی) و ۳۰۲۵۵ (برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات) در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کاهش ۸۳ و ۷۵ درصدی را نشان می‌دهد. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ موضوع یارانه‌ها و حمایت از نشر از دو برنامه ۳۰۲۳۹ و ۳۰۲۵۵ حذف و دو ردیف مستقل ۱۱۴۰۴۶ (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - یارانه کاغذ چاپ و مطبوعات و حمایت از نشر) با دو برنامه ۳۰۲۳۹ (برنامه توسعه نشر و ترویج کتابخوانی و ۳۰۲۵۵ (برنامه حمایت ارتقای مطبوعات) پیش‌بینی شده است.

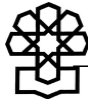
با این توضیح عملاً برنامه ۳۰۲۳۹ در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ برابر با ۸۷۱۵۱۹ میلیون ریال و برنامه ۳۰۲۵۵ در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ برابر با ۶۱۰۱۳۴ میلیون ریال می‌باشد. بنابراین برنامه ۳۰۲۳۹ در لایحه نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۵ از رشدی معادل ۲۵ درصد و برنامه ۳۰۲۵۵ از رشدی معادل ۱۱۱ درصد برخوردار بوده است.

۳. برنامه ۳۰۲۸۳ (برنامه هدایت و نظارت بر محتوای نرم‌افزارهای سایت‌های اینترنتی و بازی‌های رایانه‌ای) یکی از سه برنامه‌ای است که در لایحه به ردیف ۱۱۴۰۰۰ اضافه شده است. با توجه به این‌که برنامه ۱۰۵۱۷ (برنامه حمایت از توسعه فناوری‌های نوین) بحث نرم‌افزاری فناوری‌های نوین را هم شامل می‌شود و با عنایت به این‌که اعتبار برنامه ۳۰۲۸۳ به مبلغ ۷ میلیارد ریال مبلغ چشم‌گیری نیست که در قالب یک برنامه پیش‌بینی شود، پیشنهاد می‌شود این برنامه حذف و اعتبار آن به برنامه ۱۰۱۵۱۷ اضافه شود.

۴. برنامه ۳۰۲۷۳ (حمایت و صیانت از موسیقی ملی) در لایحه نسبت به سال قبل ۱۱/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۵. همان‌گونه که در جدول ۱ نیز آمده است، عمده افزایش بودجه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مربوط به *یارانه‌هاست*، اعتبار یارانه‌ها در لایحه پیشنهادی مبلغی معادل ۱۴۰۱۳۳۵ میلیون ریال پیش‌بینی شده است که رقمی معادل ۶۰۱۳۳۵ میلیون ریال را شامل می‌شود. افزایش این رقم رشدی معادل ۷۵/۲ درصد را نشان می‌دهد.

اختصاص یک ردیف مستقل به این موضوع به‌منظور شفافیت و محاسبه بهتر اقدامی مثبت است، اما افزایش اعتبار این ردیف به میزان ۷۵/۲ درصد بدون توجه به

پیش شرط‌های لازم نه تنها اثربخشی مناسب را ندارد، بلکه زمینه‌های انحراف از سیاست‌های حاکم بر بودجه را فراهم می‌سازد. زیرا قانون برنامه چهارم توسعه ماده (۱۰۴) بند «ز» دولت را مکلف نموده است به‌منظور رونق اقتصاد فرهنگ ... و توزیع عادلانه محصولات و خدمات فرهنگی ... ساماندهی نظام یارانه‌ای بخش فرهنگی را با ... رویکرد تغییر نظام پرداخت یارانه از تولید به سمت مصرف تحقق بخشد. به عبارت دیگر ساماندهی نظام یارانه‌ای مورد توجه برنامه توسعه بوده نه افزایش میزان آن.

وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که بخش عمده‌ای از مسئولیت فرهنگی و هنری کشور را از جهات مختلف بر عهده دارد، در ذیل برنامه‌های مربوط به فصل فرهنگ و هنر رسانه‌های جمعی و گردشگری از حیث اعتبارات عمرانی ۵/۴۴ درصد از اعتبارات این فصل را در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ به خود اختصاص می‌دهد.

در مورد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نکات زیر قابل بررسی است:

۱. بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این وزارتخانه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۵ دارای رشدی به میزان ۳۲/۶ درصد می‌باشد، شایان ذکر است که این رشد قابل توجه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ در پی کاهش (۱۸/۸) درصدی اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ پیش‌بینی شده است. در کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد

اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۴ تنها ۶/۸ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲. وضعیت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

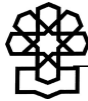
در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

قانون سال ۱۳۸۵		لایحه سال ۱۳۸۶		عنوان
درصد رشد	میزان اعتبار	درصد رشد	میزان اعتبار	اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
نسبت به سال ۱۳۸۴		نسبت به سال ۱۳۸۵		
-۱۸/۸	۱۹۷,۵۵۰	۳۲/۶	۲۶۲,۱۰۰	

در مجموع طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۱ پروژه، ۱۰ مجتمع و مرکز، ۱۵۹۲ باب و ۱۷۲۷ کتابخانه، برای سال ۱۳۸۶ در دستور کار این وزارتخانه قرار گرفته است.

۲. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ دو ردیف (۳۰۲۱۴۰۳۲ مربوط به روزآمدسازی و تجهیز کتابخانه‌های عمومی) و (۳۰۲۷۴۰۲۶ مربوط به تعمیر و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات) به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ذیل وزارت ارشاد افزوده شد که مجموعاً ۲۶,۷۰۰ میلیون ریال اعتبار بر آن افزوده گردید. تا به کمک آن تعداد یک پروژه عمرانی فرهنگی و ۱۷۲۷ کتابخانه برای مرمت و روزآمدسازی به اجرا درآید و در طول ۲ سال به بهره‌برداری برسند.

۳. نکته دیگری که در مورد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) این وزارتخانه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ و نیز سال‌های قبل قابل تأمل است این که هر

ساله در لایحه بودجه برای طرح‌های دارایی‌های سرمایه‌ای سال یا سال‌های بعد از آن پیشنهاد و برآوردهایی صورت می‌گیرد که متأسفانه بنا به دلایلی این برآوردها کنون نادرست بوده است، البته باید اذعان کرد همیشه پیش‌بینی‌ها با آنچه که واقع می‌شود اختلاف دارد اما مسأله این است که این اختلاف در مباحث تعیین اعتبارات با توجه به سیر چند ساله آن و همچنین منابع تأمین آن باید منطقی‌تر باشد و به نحوی برآورد شود تا با توجه به نیازها در حداقل زمان، بهره‌گیری را میسر نماید. در جدول ۳ نیز نشان داده شده است اعتبار پیش‌بینی شده برای سال ۱۳۸۶ در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ مبلغی به میزان ۵۱۶,۲۰۹ میلیون بوده که در لایحه ۱۳۸۶ این برآورد به ۲۶۲,۱۰۰ کاهش یافته است؛ این کاهش نشان دهنده (۴۹/۲-) درصد اختلاف است که بیانگر عدم برآورد صحیح می‌باشد.

جدول ۳. میزان تغییرات در اعتبارات برآوردی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (ارقام به میلیون ریال)

قانون بودجه ۱۳۸۵			لایحه بودجه ۱۳۸۶		
درصد	پیش‌بینی در بودجه	مصوب	درصد	پیش‌بینی در بودجه	پیشنهادی
اختلاف	۱۳۸۴		اختلاف	۱۳۸۵	
-۴۵/۹	۳۳۹,۲۰۰	۱۸۳,۳۰۱	-۴۹/۲	۵۱۶,۲۰۹	۲۶۲,۱۰۰

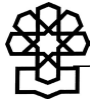
۴. بعضی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که جنبه مطالعاتی دارند از معضل طولانی بودن سیر انجام مطالعات مربوط به پروژه‌های خود رنج می‌برند و این امر علاوه بر ایجاد مطالعاتی فرسایشی

از ارزش و جایگاه پروژه‌هایی که نیاز فرهنگ و جامعه کشور می‌باشد، خواهد کاست. چنانچه اعتبارات مربوط به احداث نمایشگاه دائمی بین‌المللی کتاب در تهران، ایجاد موزه‌های هنرهای معاصر، پردیس‌های سینمایی و نیز مجتمع‌های فرهنگی که از سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ مطالعات آن‌ها آغاز شده و در حدود ۵۰۹۰۱ میلیون ریال بابت آن‌ها هزینه گردیده، نیاز به بازدهی زودتر را می‌طلبد در حالی که برای کلیه این مطالعات تا سال ۱۳۸۸ برآورد اعتبار شده است که منطقی نیست.

۵. برخی از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) مانند مطالعه و احداث نمایشگاه دائمی بین‌المللی در تهران (ردیف ۳۰۲۱۴۰۰۸) و نیز تأسیس فیلم‌خانه ملی ایران (ردیف ۳۰۲۱۴۰۰۹) که اتمام طرح‌های آن‌ها به ترتیب ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ بوده به سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ موکول گردیده است. همچنین مطالعه و احداث ۱۵ مجتمع فرهنگی - هنری در مراکز استان‌ها (ردیف ۳۰۲۱۴۰۱۱) نیز که سال پایانی آن در قانون بودجه سال گذشته برای ۱۳۸۶ تعیین شده بود به سال ۱۳۸۸ موکول گردیده است که نشان از عدم برآورد صحیح اعتبارات است.

۶. در ردیف ۳۰۲۱۴۰۱۸ که مربوط به «تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام فرهنگی و هنری و مساجدی که ۴۰ درصد اعتبار آن‌ها از محل کمک‌های مردمی تأمین شده، می‌باشد، با توجه به این‌که واحد و مقدار آن مشخص و معین است و با توجه به این‌که سال شروع و منابع آن مشخص است (۱۳۷۴) نیاز به تعیین سال اتمام برای آن به نظر می‌رسد، وجود داشته باشد. در غیر این‌صورت، همواره ما شاهد این ردیف خواهیم بود». با توجه به این نکته ضروری است سهم آورده ۴۰ درصد، با تدوین آیین‌نامه‌ای متناسب، به تأیید مسئولان ارشد استان برسد.

درآمدها

از آنجایی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی حوزه‌ای است که عمدتاً اقتصادی نیست، در آن توجه به کسب درآمد از فعالیت‌ها و خدمات ارائه شده، جایگاهی ندارد، از این‌رو انتظار درآمذایی از این وزارتخانه به سوق دادن فرهنگ و هنر به سوی کسب درآمد و رفتن به تحت سیطره بازار خواهد انجامید.

این نکته بدین معنا نیست که زمینه‌های ایجاد درآمد از فرهنگ و هنر فراهم نشود بلکه با فرهنگ متعالی نیز می‌توان درآمدهای قابل قبولی برای کشور فراهم نمود، چنان‌که تجربیات بسیاری در این زمینه وجود دارد.

با این حال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از محل خدمات آموزشی و فرهنگی و نیز درآمدهای حاصل از جرائم قاچاق اموال و خسارات فرهنگی درآمد اندکی دارد، که در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴. درآمدهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف درآمد	عنوان درآمد	برآورد ۱۳۸۶	مصوب ۱۳۸۵	مصوب ۱۳۸۴
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۴۵۰	۳۶۸	۳۴۳
۱۵۰۱۰۷	درآمد حاصل از جرائم قاچاق اموال و خسارت فرهنگی	۲۰۰	۲۰۰	۵۱۹
	جمع کل	۶۵۰	۵۶۸	۸۶۲

در پایان شایان ذکر است که درآمد اختصاصی این وزارتخانه به‌رغم این‌که در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ نسبت به بودجه سال ۱۳۸۴ کاهش داشت رشد ۱۴/۵ درصدی را در مقایسه با سال قبل در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد. این افزایش رشد از چند منظر قابل تأمل است. نخست این‌که ارقام درآمدی بودجه سال‌های قبل از جمله سال ۱۳۸۳ نشان می‌دهد که در مجموع دستگاه توانسته از درآمدهای پیش‌بینی شده صرفاً حدود ۲۷ درصد را وصول کند. همین‌طور براساس گزارش‌های تفریح بودجه دیوان محاسبات می‌توان گفت تحقق درآمدها از سال ۱۳۷۹ به این طرف سیر نزولی داشته است. دوم این‌که درآمدهای اختصاصی، به‌دلیل نبود تعریف مشخصی برای تخصیص و هزینه‌کرد، برخلاف تعریف ماده (۱۴) قانون محاسبات عمومی کشور از این منبع به مصرف هزینه‌های جاری و سرمایه‌گذاری می‌رسد و در نتیجه باعث شفاف نبودن هزینه‌های سرمایه‌گذاری و جاری دولت می‌شود و در نهایت امر نظارت را مشکل می‌سازد. لذا پیشنهاد می‌شود به‌دلیل عملکرد نامناسب در سال‌های قبل و توجه به موارد اشاره شده رشد میزان درآمدهای اختصاصی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ نسبت به سال ۱۳۸۵ ثابت بماند.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۸۱۹۷

عنوان گزارش: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور (۶) بررسی تبصره «۱۶» و اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

Report Title: A View on Budget Bill 1386; The Outlays of Ministry of Culture and Islamic Guidance

نام دفتر: مطالعات فرهنگی

تهیه و تدوین: طهمورث قاسمی، ابراهیم غلامپور آهنگر

سایر همکاران: فاطمه موسوی ویائنه

ناظر علمی: بهمن مشکینی، ابوالفضل خورشیدی

متقاضی: کمیسیون فرهنگی

ویراستار: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها:

۱. بودجه ۱۳۸۶ (Budget 1386)

۲. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (Ministry of Culture and Islamic Guidance)

منابع و مآخذ تهیه گزارش: —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۵/۱۱/۱۵